Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 99 Maribor, sobota, dne 11. decembra 1937 Leto XII

Ivan Cankar, slovenska inteligenca in socializem

Od smrti Ivana Cankarja pred 19 leti se v naših krajih ni mnogo spremenilo na boljše, marsikaj se je sprevrglo še na slabše, tudi v razmerju slovenske inteligence ali razumništva do delovnega ljudstva in socializma.

V svoji samoizpovedi »Kako sem postal socialist«, napisani 1913. leta, je Ivan Cankar zapisal:

.... »Povedal sem že, da se mi je tedaj komaj sanjalo o socialni demokraciji. Poznal sem jo iz pisanja meščanskih dnevnikov, torej prav nič drugače, kakor jo večina takoimenovane »inteligence« še dandanašnji »pozna« in **sodi.** Verjeti sem moral, da socialna demokracija na debelo in vsak dan posebej izdaja »narod« — katerikoli »narod«, ali pa vse skupaj; da zapeljuje ubogega delavca v brezdomovinstvo in brezverstvo ter ga moralno kvari; da mu obeta paradiž na zemlji, o katerem sama ve, da je nedosegljiv, da se voditelji socialne demokracije pasejo in rede ob delavskih žuljih; in kolikor je vse še takih molitvic, ki jih molijo kakor vsakdanji očenaš in ki bi se dale vse skupaj spraviti v kratke in jedrnate besede rajnega dunajskega kralja Luegerja (klerikalnega župana, n. op.): »Die Leute, die am ersten Mai in den Prater ziehn, sind lauter Lumpen!« (Ljudje, ki v Pratru proslavljajo 1. Maj, so sami lumpi.)

Ko se je po vojni slovenska socialna demokracija razmahnila v močno delavsko in ljudsko stranko, so klerikalci izdali proti njej poseben »revolucionarni« dnevnik »Večerni list«, ki je dan na dan molil in vlekel ta »očenaš« protisocialističnih »molitvic« in začudo dosegel, da se še danes smatra marsikateri »progresivni« pismar za posebno brihtnega, če izreče proti socialni demokraciji kako sočno psovko iz — klerikalnega »očenaša«. Drugače pa se isti pismar proglaša za »politično desinteresiranega« menda zato, da poudari svojo vzvišenost nad vsem pozemskim in da istočasno lahko nadaljuje svojo krušno karijero.

Ivan Cankar je šel med delavce, da spozna nje in socializem in da se prepriča o »pameti in poštenosti« meščanskih časnikarjev, kakor pravi sam. In kmalu je odkril razliko med »divjakom« in socialističnim delavcem ter tako-le označil socialista:

»Vse na njem je razodevalo **ponos in samozavest, vero vase in v prihodnost; torej same čednosti, ki jih je v Slovencih preklicano malo, v slovenskem meščanstvu pa čisto nič.«**

A premnogo »izobražencev« še danes zameri, zakaj se socialisti posebej organiziramo in v socialističnem duhu vzgajamo delavce, kakor da s tem škodujemo »slovenski skupnosti«. Narodna zavest Slovencev se dandanes prebuja in to je prav, ker narod, ki se ne zaveda samega sebe, ne more imeti pravega merila v nobenem pogledu. Toda pri poudarjanju slovenskih zahtev je treba vedeti, da imajo garancijo za svoje uresničenje samo v demokraciji in socializmu. Ničesar se ne sme prikrivati; če nam gre za resnično osamosvojitev, je treba vedeti resnico, kakor jo je zapisal Cankar:

»Edina stranka, ki zahteva zedinjeno Slovenijo, je socialna demokracija. Kakšna je narodnost klerikalne stranke? Internacionalizem škofovske palice in papeške tijare. Liberalna stranka oznanja internacionalizem denarne vreče. Socialnodemokratični internacionalizem sloni na podlagi svobode, enakopravnosti, na podlagi narodne samouprave in avtonomije.« (Zbrani spisi, XI., 384.)

Socializem ni nikak tuj evangelij, temveč je resnica in luč, ki naj kaže pot predvsem slovenskemu ljudstvu. S tem, da je Ivan Cankar oznanjal socializem, je Slovencem pokazal **»luč Evrope,** pred katero ugasne svetloba **vaške leščerbe«,** kakor je zapisal pokojni Abditus.

Zavedamo se, da je danes še več ovir, da najde slovenski izobraženec pot v naše vrste, kakor jih je bilo za časa Ivana Cankarja.

Zato naj se vsa tista inteligenca, posebno doraščajoča generacija, ki noče utoniti v toposti, uniformiranosti, indiferentnosti in dolgočasnosti gostilniških bebcev, toliko globlje zamisli v besede Ivana Cankarja, ko orisuje svojo pot do socializma:

»Preplezati je treba trudoma devetkrat devet plotov, ki jih stavijo stare, priučene in posvečene fraze, dokler trpkost življenja, stud do »narodne«, »napredne« in »krščanske« politike ter naposled **znanstveno** spoznanje ne pokažejo tistih ciljev, ki so vredni njegovega (inteligentovega) razuma in njegovega srca. Tako politično prepričanje in tako svetovno naziranje, ki si ga je priboril človek sam, mu je **nad vse dragoceno** in mu ga ne more vzeti nobena sila na svetu.«

Kdor ni strahopetec ali pokvarjenec, naj sledi Ivanu Cankarju!«

.....

Ali bo Španija vzdržala?

Piše general Julij Deutsch

V enem letu odkar sem v Španiji, so se tako vojaški, kakor tudi gospodarski in finančni problemi republike zelo izpremenili. Pred enim letom je izgledal položaj republikancev obupno, da celo brezupno. Proti dobro oboroženi vojni mašineriji Franca so stali samo na hitrico skupaj zbrani, pomanjkljivo oboroženi miličniki. Ti niso bili v stanju preprečiti pohoda fašistov na Madrid. In vendar je prav iz tega Madrida začel rasti po načrtu organizirani odpor. Z veliko muko — kdo bi hotel tajiti — je bila vzpostavljena disciplinirana armada. Toda posrečilo se je! Danes stoji na frontah močna republikanska armada, ki je med tem že dovoljno dokazala svojo sposobnost. Guadalajara in Bruneta, Quinto in Belcita so imena častnega spomina za njo.

Prav posebno je treba povdariti, da si fašisti na centralnem bojišču v Španiji

že več mesecev ne upajo podvzeti nobene večje ofenzive.

Odkar so doživeli svoj poraz pred Madridom, se zadovoljujejo s tem, da napadajo izpostavljene postojanke republikanskih pozicij in samo na takih mestih imajo zaznamovati uspehe. Na jugu so osvojili Malago, ki je oddaljena od vojaške baze, okoli katere se grupira republikanska armada več sto kilometrov. Pokorili so uboge baskiške pokrajine, ki jim ni bilo mogoče poslati pomoči, ker je to ozemlje popolnoma odrezano od ozemlja, ki ga branijo republikanci. Proti Baskom (in Asturcem) je nastopila prvovrstno oborožena armada Italijanov, dočim so Nemci pomagali s svojo moderno vojno tehniko. Baski so se kljub temu branili mesece in mesece dolgo. Z vojaških vidikov vzeto ni značilno, da sta končno padla Bilbao in Sandtander, **ampak, da so italijanske in nemške armade rabile toliko mesecev, da opravijo svoj posel.**

Toda ti

uspehi fašistov na postranskih bojiščih ne morejo odločiti vojne.

Odločitev more pasti le na osrednjem bojišču. Seveda je pričakovati, da bodo na severu sproščene čete Mussolinija in Hitlerja ter Franca poslane v notranjo Španijo in da bodo tam vzplamteli novi veliki boji. Ako bi ostali v teh bojih Francovi vojaki sami, potem bi končni izid ne bil prav nič dvomljiv. V par mesecih bi bila Španija očiščena fašistične kuge. Tega se ne zaveda samo Sevilla, ampak prav tako dobro, če ne še boljše, tudi Rim in Berlin. Ravno radi tega pa Mussolini in Hitler ne bosta hotela odpoklicati svojih »prostovoljcev« — razen ako bi zapadne velesile zgrabile to stvar resno...

Ali je mogoče kaj takega pričakovati? Odgovor na to vprašanje zavisi od presojanja mednarodnega položaja.

Španija je postala žarišče mednarodne politike.

Interesi velesil so trčili na Pirenejskem polotoku drugi ob druge. **Ni izključeno, da bo izhodišče bodoče svetovne vojne Španija.** V Španiji ne gre več za Španijo, boji v Španiji so boji za Evropo.

Zaenkrat se demokratične velesile še vedno korak za korakom umikajo pred fašističnimi državami. Toda kako dolgo bo to mogoče? Bistvo fašizma je, da mora napadati. Započete pustolovščine ne more likvidirati, ne da bi stavil svojega obstoja na kocko. Radi tega demokratičnim državam vse njih umikanje nič ne pomaga. Fašizem jih hoče izzvati, ker jih mora. Konec vsega tega more biti le velika vojna — razen, ako bi medsebojno povezane velesile s svojo premočjo prisilile fašiste k popuščanju.

Španski republikanci morajo vzdržati, dokler se mednarodni položaj ne preokrene v njihov prid.

Oni se morajo tako dolgo boriti, dokler ostale demokratične države v Evropi spoznajo, da so njihovi interesi na strani republikanske Španije in temu primerno uravnajo svoje zadržanje. Republikanska Španija naliči oblegani trdnjavi, ki čaka na rešitev od zunaj. Ali bo lahko tako dolgo vzdržala, dokler ne pride pomoč? Po mojem mišljenju: **da.** Vojaški položaj republikanske Španije opravičuje popolnoma ta optimizem. Kljub vsemu histeričnemu kričanju o zmagah niso mogli fašisti na osrednjem bojišču doseči niti najmanjših uspehov, ampak so bili nasprotno na nekaterih mestih prav občutno vrženi nazaj. Seveda ne gre ozirati se samo na vojaški položaj. Tudi gospodarski in finančni položaj je treba vpoštevati. Mogoče mi ne pristoja, da bi o tem sodil, ker sem bil preveč zaposlen z vojaškimi zadevami in nisem imel časa, niti dovolj prilike, da bi se bil posvetil temeljitemu razglabljanju gospodarskih problemov. Moje razmeroma dolgo bivanje v deželi pa mi je vendar omogočilo, da sem lahko marsikaj videl, kar lahko omogoči pravilno presojo položaja. Največji vtis je napravilo na mene, da špansko ljudstvo razvija naravnost čudovito **delavnost.** Tako poljedelstvo kot tudi industrija sta v razmahu. In kar je še prav posebno značilno, ni skoro nobenih socijalnih trenj. To je za narodno gospodarstvo sredi tako strašne vojne še prav posebno vpoštevanja vredno.

Preostajajo samo že notranjepolitični dogodki. Ti so, kot vsakdo ve, precej živahni, živahnejši, kot pa bi to sicer odgovarjalo socialni strukturi države.

Obvladati te notranjepolitične dogodke je predvsem naloga proletarskih strank.

Od njihove zrelosti in skrbne ter vestne prilagoditve na zahteve, ki jih stavi meščanska vojna, odvisi sedaj več kot pa samo usoda Španije; **mogoče celo usoda Evrope.**

Dr. Stojadinović pri papežu

V avdijenci pri papežu je bil v soboto, dne 7. t. m. predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović. Po avdijenci pri papežu je obiskal vatikanskega državnega tajnika kardinala Pacellija.

Jugoslavija in priznanje Francove vlade v Španiji

Italijanski »Corriere della Sera« poroča, da je jugoslovanska vlada priznala Francovo vlado v Španiji. — To je drugo priznanje te vrste, ker je nedavno jugoslovanski poslanik priznal Italiji naslov abesinskega cesarstva, ko je izročil poverilne listine ob nastopu poslaniške službe v Rimu.

Laburisti in Španija

Angleški poslanec delavske stranke Attlee

je v spremstvu poslank Wilkinsonove in Bakerove prve dni decembra meseca obiskal Španijo. Delegacija je bila gost predsednika republikanske vlade dr. Negrina.

Oživljeni boji na madridski fronti

Na madridski fronti so pričeli boji večjega obsega. Napadli so nacisti, ki pa so bili s hudimi izgubami odbiti.

Na aragonskem bojišču onemogoča slabo vreme vsake vojne operacije.

Živahno je bilo letalstvo na obeh straneh. Republikanska letala so bombardirali Malorco, nacistična pa Barcelono. Nacisti pravijo, da so sestrelili na Malorci 13 letal.

* * *

Komunike o rimskem obisku

dr. Stojadinovića

Avala objavlja uradni komunike agencije Stefani o obisku jugoslovanskega zunanjega ministra v Rimu, ki se glasi:

»Na sestankih, ki jih je imel jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z Ducejem in italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom, se je na temelju proučevanja posebnih in splošnih vprašanj, ki zanimajo obe državi, jasno pokazalo, da se odnošaji med Italijo in Jugoslavijo razvijajo v popolni harmoniji z beograjskim sporazumom z dne 25. marca t. l. Ugotovljeno je bilo, da je volji za prijateljstvo in popolno zaupanje, ki se je utrdila v teh sporazumih, v polni meri odgovarjala politična delavnost obeh sosednih in prijateljskih držav kakor tudi to, da so beograjski sporazumi že pokazali odlične uspehe. Zato je potreben sklep, da postane to sodelovanje še bolj prisrčno in tesno na vseh področjih in to v skupnem italijansko - jugoslovenskem interesu s ciljem, da se utrdi mir in red.«

* * *

Francija na novih potih

Delbos v Romuniji

Po obisku Poljske je prispel francoski zunanji minister Delbos v Bukarešto. Delbos je rekel, da je prišel v Romunijo, da da poudarka najboljši zvezi med Francijo in Romunijo, ki obe slonita na istih načelih in delujeta v isti smeri.

Jako toplo pozdravlja Delbosov obisk ves romunski tisk, češ, da je Delbos mandator največjega bloka držav Francije, Anglije in Zedinjenih držav. Delbos na tem potovanju nedvomno doseže važne rezultate, ki bodo še odločevalni za razvoj evropske situacije.

* * *

Boji za Nanking

Mesto še v kitajskih rokah

Za glavno mesto Kitajske Nanking so v teku hudi boji. Japonci so prodrli do samega mesta. S tem, da so razdrli jezove na reki Jangcee, morejo njihove ladje pluti z morja po reki navzgor in pomagati armadi na kopnem.

S padcem Nankinga je treba računati, ker mesto, dasi utrjeno, ne more nuditi pravega odpora vsled silne premoči Japoncev.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Novi davki v Italiji

Dve oddaji premoženja premalo za kritje primanjkljaja

Italijanska vlada pripravlja uvedbo novih velikih davkov. Dve doslej izvedeni oddaji premoženja — na posest in akcijski kapital — ne zadostujeta za kritje primanjkljaja v državnem proračunu. Državni proračun obremenjujejo veliki izdatki za oboroževanje in Abesinijo. Tudi trgovinska bilanca Italije je zelo neugodna. Za prvih 10 mesecev izkazuje 30 milijonov funtov šterlingov primanjkljaja, t. j. petkrat več kot v preteklem letu.

Lansbury v Pragi. Bivši predsednik angleške delavske stranke je v sredo prišel v Prago v svrho študija političnega položaja. Lansburya sprejme tudi predsednik republike dr. Beneš.

Tvornico radijskih aparatov ustanovi v Pančevu družba Phillips. Občina Pančevo je brezplačno prepustila družbi 50.000 kvadratnih metrov zemljišča. Investicije bodo znašale okoli 50 milijonov dinarjev. Za enako koncesijo se pa poteguje v Jugoslaviji tudi ameriška družba Standard Electric Company, ki ima svoje tvornice že po drugih evropskih državah.

V ogledalu

O rudarjih. V svojem uvodniku z dne 4. decembra t. l. se je »Slovenec« razpisal tudi o položaju naših rudarjev. V tem svojem razglabljanju ugotavlja samo v koliko se je položaj rudarjev izboljšal v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, od kar ima on glavno besedo. Pri tem je pa čisto ali pa namenoma pozabil na obupne razmere rudarjev državnih rudnikov Zabukovca in Velenje. Saj tudi v teh rudnikih delajo slovenski rudarji. In ravno tu bi bilo za »Slovenca« in njegove ljudi najbolj potrebno, da bi pokazali svojo pravo socijalno lice s tem, da bi tudi njim dali vsaj približno to, kar imajo rudarji v Trbovljah, čeprav tudi ti še daleč nimajo dovolj.

Kričeče razmere v bolnišnicah

Dajte sredstva za bolnice!

Pretesni prostori, premajhni krediti. To sta dve glavni stvari, o katerih čitamo vsak dan in se javnost opravičeno pritožuje zaradi njih. Naval v bolnice in krediti! Razumljivo je, da bolniki silijo v bolnice, ker so socialne razmere tako slabe, da je bolnik zunaj zdravstveno in socialno prepuščen naravnost propadu. Toda ti dve stvari sta že zlo desetletja. Ali ni nikogar, ki bi bil ali pa danes mislil, da morajo javni funkcijonarji to videti in vedeti ter poskrbeti, da se vsaj najhujše zlo vnaprej prepreči! Sedaj se zopet razpravlja o državnem proračunu in če parlament ni že mislil prej na grozečo krizo, naj misli vsaj sedaj in nujno stori, kar je potrebno. V velikem delu torej so krive v tem oziru socialne razmere, za katere se preventivno premalo brigamo. Posledica te malomarnosti je pa tudi dogodek, ki se je pripetil te dni v ljubljanski obči bolnici. Tam je bilo nenadoma odpuščenih 13 služniških oseb, vrtni šef ter 12 služkinj, ki so opravljale razne vrtne, kuhinjske in druge posle. One, ki so ostale še v službi, pa so morale podpisati izjave, da so šele vstopile v službo, čeprav so že dalje časa v službi. Odpuščenim uslužbenkam ni bila izplačana mezda nad tri tedne. Vse odpuščene osebe so morale na cesto, ker so izgubile z odpustom iz službe tudi prenočišče. Odpust se je odredil z izgovorom, da ni kredita. Ob navalu v bolnico pa je jasno, da je v bolnici več dela, ne pa manj za 13 oseb. Bolnica bi po našem naziranju potrebovala več uslužbencev ob večjem prometu. Morda res primanjkuje kredita, verjetno pa je, da namerava uprava to osobje nadomestiti z necivilnimi osebami. V vsakem oziru je to kričeča socialna krivica.

Doma in po svetu

Podlistek »Izdaja« je moral danes radi pomanjkanja prostora izostati.

Zagrebški nadškof dr. A. Bauer je umrl v soboto. Rojen je bil 1856. Večkrat je bil jugoslovanski kardinalski kandidat. Zagrebški nadškof je bil od leta 1914. Zaradi njegove samoraslosti v nekaterih krogih ni bil priljubljen, ker je bil nekoliko prepojen še s Štrosmajerjevim duhom.

Naša bombažna politika. V finančnem odboru je govoril te dni poslanec Mohorič o poskusu gojiti bombaž v dolini reke Strumice, ki nima nobenih zvez s svetom. Ministrstvo je določilo odkupno ceno za bombaž na 17.50 Din. Na svetovnem trgu pa znaša cena 8.20 Din, tako da je naš domači bombaž za 100 odstotkov dražji. Od Strumice do Tržiča ali do Maribora velja prevoz 197 par za 1 kg, iz Teksasa preko Oceana in Trsta do Tržiča ali Maribora pa samo 60 par!

[illegible] Mussolini je razpisal nagrado (v našem denarju okoli Din 100.000) za novo državno himno, ki se mu zdi potrebna, odkar je Italija postala cesarstvo. 200 italijanskih glasbenikov je predložilo svoje skladbe. Nagrade ni prejel nobeden, samo šestim je bilo izrečeno priznanje za »vsekakor uvaževanja vredno delo.«

Aljehin — šahovski prvak. Iz Haaga poročajo, da je Aljehin v borbi s šahistom Euwejem izvojeval svetovno šahovsko prvenstvo. Po 25. partiji je imel Aljehin 15 in pol točk, nasprotnik pa le 9 in pol. Euwe se je z ozirom na položaj vdal v soboto in je bil Aljehin izvoljen desetič za prvaka.

Masarykova spominska proslava v Slov. Bistrici

Delavstvo v Slov. Bistrici je živahno na delu za svojo izobrazbo

V nedeljo, dne 5. decembra so se zbrali v častnem številu naši sodrugi in sodružice iz Slov. Bistrice, Gornje Bistrice, pa tudi iz oddaljenejših vasi, da tudi oni proslavijo spomin umrlega čehoslovaškega prezidenta Tomaža Masaryka. Čeprav je bil prejšnji večer kar najbolj posrečen Miklavžev večer naših sodrugov, in so jo nekateri »potegnili« kar do ranega jutra, je bila vendar-le dvorana hotela »Beograd« čisto polna, ko je s. **Blažič** otvoril svečanost. Nato je prav čedno zapel pevski zbor naših sodrugov pod vodstvom pevovodje g. Karla **Ulage** žalostinko in še Delavski pozdrav.

Predavatelj s. dr. **Reisman** je naslikal navzočim prezidenta Masaryka kot vzor demokrata, ki je izšel iz revne delavske hiše, zgodaj okusil socijalno krivico revežev in se nato zagrizel v delo za osvobojenje češkega naroda iz socijalnih in političnih krivic. Masaryk, kot tudi njegova žena sta lahko delavstvu najlepši vzgled, kako je treba delati vztrajno, nesebično in tudi brez strahu, ako hočemo doseči v življenju res velike uspehe in ohraniti ljudstvu svobodo. Navzoče sodružice so z zanimanjem slišale, kako je tudi Masarykova žena pomagala možu pri javnem delu, ter celo agitirala za širjenje delavskega časopisa, ki nam je ravno dandanes najvišja potreba ter pripomoček, da se tudi delovno ljudstvo dvigne iz duševne in gospodarske sužnosti k lepši bodočnosti.

Sledilo je predavanje s. Josipa **Petejana** o socijalni zaščiti, katero je prav poljudno razlagal ravno na temelju svojih bogatih izkušenj, ki jih je pridobil s. Petejan v teku svojega že 35-letnega javnega delovanja med delavstvom.

Navzoči so obema predavateljema sledili z največjo pozornosto in ju tudi med govorom prekinjali z glasnim odobravanjem in ploskanjem. Predavanji sta trajali prav do 12. ure, nakar je pevski zbor še enkrat zapel tri delavske pesmi, tudi »Zbujenje duhov« in »Družnost«. Sklepni besedi sta imela ss. **Kranjc** in **Blažič**, ki sta ponovno vzpodbudno pozvala delavstvo, da se zvesto oklene dela v strokovni in kulturni organizaciji, pa tudi agitacije za »Delavsko Politiko«, ki bi moral prihajati v vsako delavsko stanovanje.

Prvi viden uspeh tega izobraževalnega dopoldneva je bil ta, da se je priglasilo zopet 15 novih naročnikov »Delavske Politike«. Vsi so se zadovoljni razhajali in vabili predavatelja, da čimpreje zopet obišče ta Slovensko Bistrico.

Potek bojev pred Quinto in Belcito

(Z aragonske fronte novembra 1937.)

Da bi bili čitatelji delavskega časopisja informirani na kak način si hoče fašizem pridobiti simpatije (omahljivcev) ter prikazati svetu svoj napredek, se poslužuje takih in sličnih poročil kot Vam tukaj navajam. Poročilo je izšlo v času, ko še nismo bili popolni gospodarji mesta Belcite. Po tridnevni borbi sem zavzel s svojo strojnico novo pozicijo v neki tovarni (olja), v kateri so bili nastanjeni fašisti. Pri pregledu fašistične zapuščine mi je prišel v roke med drugim tudi neki fašistični časopis, vzel sem ga in dal mojemu prijatelju, kateri obvlada španski jezik popolnoma. Bili smo presenečeni nad člankom, v katerem smo čitali o bojih pred Quinto, t. j. pred vasjo, katero smo pred 7—8 dnevi zavzeli ter se od tam čez par dni podali do Belcite. Članek je z debelimi črkami poročal sledeče: Posrečilo se nam je pred Quinto pognati nasprotnika v beg. Pri tej priliki smo zajeli 1200 vojakov (naših op. pisca) in veliko vojnega materijala. Ravno nasprotno je bilo res. Zakaj je izšlo tako poročilo, nam je razumljivo: da bi s tem branilcem Belcite, ki so se v tem času nahajali v kritičnem položaju, dali novega poguma, da bi na ta način vztrajali v borbi in ne bi vedeli, da tudi nje čaka ista usoda, ker je s padcem Quinte bila zapečatena tudi usoda Belcite. Taka in slična poročila gredo v razne države, katerih časopisje potem piše o silnih zmagah Franca, zamolči pa vsak napredek republikancev.

Sedaj pa še par vrstic »Slovencu«, kateri je še za časa, dokler sem bil doma in danes gotovo tudi še, prinašal članke o republikancih, prikazujoč jih kot razbojnike, ki rušijo »svetišča božja« (cerkve), ubijajo duhovnike itd. Enkrat je republikance zmerjal s komunisti in bolševiki, potem zopet kot krvoločneže in razbojnike, pojutrišnjem pa kot upornike (dasiravno je obratno res), brezverce in kaj vem, kaj vse jim je rekel. Želel bi, da nam »Slovenec« odgovori na to-le vprašanje: Kadar preneha cerkev služiti svojemu pravemu namenu in jo izpremene v trdnjavo, v kateri se kršijo zapovedi božje, med njimi ona, ki pravi: **Ne ubijaj!** ali je v tem momentu cerkev še »svetišče božje?« Mislim, da ne! Kadar duhovnik, ki je v službi božji, prime za orožje in ga uporablja, s tem greši. Ali je v tem slučaju on še duhovnik? Mislim, da ne! Torej skratka: Če pride »Slovenec« do istega zaključka kakor jaz, upam, da ne bo več prišel s takimi poročili, kot jih je prinašal doslej. Saj je mnogo bolj zanimivega in resničnega za poročati, kako n. pr. fašistična letala rušijo najlepše stavbe (med njimi tu in tam tudi kako cerkev), ubijajo z bombami civilno prebivalstvo, zlasti nedolžno deco, ki se v šolah izobražuje (za lepšo in pravičnejšo bodočnost). Bodimo poštenejši! Kajti s tem izgubiš sovražnika in pridobiš prijatelja.

Drugič pa še kaj!

Joško in Viktor iz Gor. Kašlja.

Iz naših krajev

Trbovlje

Rudarsko zborovanje

V nedeljo, dne 12. decembra t. l. se bo vršilo ob 9. uri dopoldan rudarsko zborovanje Zveze rudarjev Jugoslavije v dvorani »Delavskega doma«. Ker se bodo obravnavale važne zadeve, pozivamo vse rudarsko delavstvo, da se zborovanja udeleži. Udeležba pa je obvezna za člane organizacije. — Vodstvo ZRJ., podružnica Trbovlje.

Podpora rudarjem

Strokovne organizacije in načelstvo II. skupine so poslali deputacijo v pondeljek, dne 6. decembra h generalnemu ravnateljstvu TPD v Ljubljani v svrho priznanja podpore ali draginjskih doklad rudarjem v revirjih. Družba je priznala nekakšno božičnico rudarjem in to v obliki moke; tako, da prejme delavec-rudar 10 kg, vsak družinski član, to je žena in vsak otrok, pa po 4 kg. Gornja podpora se naj smatra kot božičnica in priznanje, da se je gospodarsko stanje TPD izboljšalo.

Popravi. V poročilu o poteku predavanja za ženske v zadnji številki našega lista je treba popraviti ime predsednika predavanja, ki je bil s. Zelenšek Jože, obenem podpredsednik podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije.

Tradicionalna rudarska prireditev v »Delavskem domu«» je prav lepo uspela.

Zagorje ob Savi

Nekaj o parkelju in drugo. Ker je naš lanski proletarski Miklavž z rdečo srajco tako nesrečno končal, je letos namesto njega opravil ta posel v splošno zadovoljnost vseh otrok in starišev, civilni delavski parkelj v dvorani »Zadružnega doma« na Lokah. To pa zopet ni prav tistim temnim sencam, katere sicer rade gledajo španskega torera, ki v borbi z bikom rabi rdečo cunjo, a sami pa se je boje, kakor hudič križa. Eden izmed teh je celo tako radoveden, da izprašuje šolske otroke, kaj vse so dobili? Ta jim tudi prepoveduje hoditi v bližino tiste hiše, kjer je izobešena »Delavska Politika«. Temu «gospodu« in z njim ostalim, ki jim gre to mar, povemo, da kar jih ne peče, naj puste v miru. Če jim je deska z »Delavsko Politiko« tako pohujšljiva, potem je njih prva dolžnost, da jo **sami** ne hodijo čitat, saj za njihove možgane res ni primerna, je pa za delavske in zato jo bodo čitali delavci in njih otroci doma, kljub njihovi prepovedi. Pika.

Hrastnik

Obvestilo. Ako bi kdorkoli govoril, da se članek v »Zboru« od 2. decembra nanaša na mene, bom proti vsakemu sodnijsko postopal. — **Beutl Franc.**

PREKLIC.

Podpisani izjavim, da ni res to, kar sem razširjal o s. Beutlu Francu, ter o njem tudi nič slabega ne vem.

Plazar Franc.

Kranj

Aktualno predavanje. »Vzajemnost« priredi v nedeljo 12. decembra ob 9. uri dopoldne v dvorani rest. Semen predavanje o temi: **»Vzajemno delo med možem in ženo«.** Predavala bo s. Vodetova iz Ljubljane. Delavci ni delavke, udeležite se v čim večjem številu!

Veseloigro »Nebesa na zemlji« ponovi »Vzajemnost« na splošno željo delavstva v nedeljo 12. decembra ob 16. uri. Tudi pri tej predstavi sodeluje tamburaški zbor društva »Vzajemnost« iz Smlednika.

Kočevje

Predavanje o Masaryku, demokraciji in delavstvu ter o socialni zaščiti se bo vršilo v nedeljo, dne 12. decembra ob 9. uri dopoldne v gostilniških prostorih Beljan Marije v Kočevju. Predavala bosta ss. dr. **Reisman** in **Eržen.** Pridite v čim večjem številu!

Ptuj

»Zvestoba« na odru. Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v Ptuju bo uprizorilo v nedeljo, dne 12. decembra ob 3. uri pop. v društvenih prostorih Panonska ul. 5 Etbin Kristanovo dramo »Zvestoba«.

Guštanj

Pojavili so se neki ljudi, ki so začeli agitirati za nek drug list, čeprav so organizirani pri savezu. Zato bo napravil odbor saveza v najkrajšem času red; če pa koga srce vleče na drugo stran, prosta mu pot, ker dvema naenkrat nihče ne more služiti. Naročniki »Delavske Politike« in vsi zavedni delavci smo z »Delavsko Politiko« prav zadovoljni, ako se bo še kdo oglasil pri nas in agitiral za kakšen drug list, »bo zvedel, kar mu gre. Naše geslo naj bo: en delavec, en časopis in ta je »Delavska Politika«!

Objavljamo vsem sodrugom in zavednim delavcem, da krijejo svoje potrebe pri tistih obrtnikih» ki imajo naročeno »Delavsko Politiko«, ti so: Konzumno društvo za Mežiško dolino, trgovina Ana Samic, čevljar Juvan Gabrijel, čevljar Mirko Gostenčnik, gostilna Milovnik Ivan, gostilna Pori Antonija, kantina Mihelič Roza, gostilna Rink Peter, gostilna pri Šrubi, Matilda Pušnik, brivec Mirko Tasota, pekarna Josip Škof, mesar Ivan Šmaucer in delavska klavnica.

Ljubljana

Velik glasbeni koncert

priredi **Delavsko glasbeno društvo »Zarja«** v pondeljek, dne 13. decembra 1937 ob 20. uri zvečer v veliki dvorani »Delavske zbornice«. Na sporedu so same izbrane skladbe, tako, da se bodo sodrugi in sodružice prepričali, da so tudi delavci-godbeniki zmožni izvajati prvovrsten program, četudi se imajo boriti mnogi med njimi s težkimi gmotnimi razmerami. Vstopnina je nizka in računamo, da bodo naši delavci in delavke napolnil dvorano, ker je koncert njim namenjen. Odbor.

Delo v Strojnih tovarnah še vedno počiva. Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani so prišle v finančne težkoče in ker niso mogle izplačevati mezd, je 237 delavcev že od 16. oktobra t. l. nezaposlenih.

Družba je prosila za poravnalni postopek izven stečaja, vendar se bo vršila prva razprava o tem šele dne 7. januarja 1938.

Delavstvo je že minuli mesec izčrpalo vse podpore v socialnopolitičnih ustanovah in je sedaj popolnoma prepuščeno lakoti in pomanjkanju z družinami vred. Ni bilo Miklavževih daril in še žalostnejši bodo božični prazniki, ki so pred durmi. V olajšanje te bede so se te dni delavski zaupniki obrnili tudi na podjetje s prošnjo, da nakloni delavstvu potrebno pomoč v tej ali oni obliki in s tem olajša bedo med tem nezaposlenim delavstvom, ki se izraža v pomanjkanju kurjave, živil in obleke, zlasti v rodbinah z otroki. Zaupniški zbor pričakuje, da bo njegova prošnja našla ugoden odziv pri vodstvu podjetja.

Trgovski dobički in trgovski uslužbenci. Ljubljanski trgovci so v decembru podaljšali delovni čas, češ, da je več kupcev. Če je že to res, naj pa dajo tudi pomočnikom del povečanega dobička. Saj vemo, da delajo stoodstotne in še večje dobičke pri predmetih, ki gredo v promet posebno o Miklavžu, božiču itd.

Za Masarykov spomenik se je ustanovil poseben odbor.

Ceste so naravnost v vzornem stanju. Niti ne govorimo o »cestah« na periferiji velike [illegible] Ljubljane; poglejte samo veliko prometno »avenijo«, kakor imenujejo Masarykovo cesto, ki vodi mimo kolodvora.

Kavarna Metropol je »Delavsko Politiko« sedaj menda že drugič odpovedala. Objavili smo majhno vest, da lastništvo nameščencem ne plačuje niti tistih prejemkov v gotovini, ki jih plačujejo druga enaka in manjša podjetja. S tem se socialni lastnik samo priporoča gostom, ki jih je precej iz delavskih vrst. Drugih listov, ki so tudi že objavili nekatere stvari, pa še ni odpovedal.

Maribor

Protestno zborovanje živilskih delavcev

sklicuje podružnica Zveze živilskih delavcev Jugoslavije za nedeljo, dne 12. decembra t. l. s pričetkom ob pol 10. uri dopoldne v društvenih lokalih gostilne »Zlati konj« v Vetrinjski ulici. Vsi živilski delavci, zlasti tudi mesarski pomočniki se opozarjajo na to važno zborovanje in pozivajo, da se ga vsi udeleže. Na zborovanju bo poročal tudi s. **Jelen.** **Odbor.**

Predavanje o Franciji, ki ga je imel pretekli torek s. dr. Reisman v dvorani »Delavske zbornice« je bilo zelo zanimivo. Govornik je povdaril, kakšno važnost polagajo v demokratičnih državah na politično vzgojo ljudstva in je kot dokaz navedel predavanje francoskega prof. Dominoisa v Pragi pred predstavniki najrazličnejših strank, ki se na takih prireditvah uče spoznavati politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje tujih držav. S. dr. Reisman je podal snov predavanja in je posamezne odstavke nadopolnil z razlago v svrho lažjega umevanja. Orisal je delo sedanje vlade ljudske fronte in njene uspehe, ki jih morajo priznati tudi njeni nasprotniki, zlasti v socialno političnem oziru. Francija, po vojni zelo revna na socialno politični zakonodaji, dandanes prvači vsem ostalim državam, zlasti tudi z uvedbo 40urnega tednika. Politično pa je sedanji režim na delu, da likvidira sramotno dedščino Lavala, ki je zlasti v zunanji politiki igral v prilog evropskemu fašizmu. — Predavatelja so za njegova izvajanja nagradili poslušalci z živahnim ploskanjem.

Božičnica delavskega društva »Detoljub« se bo vršila za roditelje v soboto, dne 18. t. m. s pričetkom ob 20. uri v društvenih lokalih na Ruški cesti 7. V nedeljo dopoldne bodo obdarovani otroci, istega dne popoldne pa se bo vršila v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II. prireditev za otroke, pri kateri bodo poleg rajanja, petja in godbe otroci uprizorili tudi božično igro. Vabljeni vsi roditelji, bratska društva in prijatelji delavskega društva »Detoljub«.

Mnogo denarja zaslužiti je danes težko, ali mnogo denarja si lahko prihranite, če kupite damski ali moški plašč pri tvrdki **TURAD** na Aleksandrovi cesti.

Pogajanja Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije z mariborskimi čevljarskimi mojstri za kolektivno pogodbo se v nedeljo, dne 12. decembra 1937 nadaljujejo. Pričakovati je, da bodo gg. mojstri tokrat uvidevnejši ter priznali upravičene zahteve pomočnikov. Na pogajanja pošljejo pomočniki svoje opolnomočene organizacijske zastopnike. Delodajalci tega zadnjič niso storili. Dobro bi bilo, da to v nedeljo store, ker je sicer škoda za vsako uro brezplodnega debatiranja.

Cene mleku se dvigajo. Ali je to radi bližajočih se praznikov, ali radi pomanjkanja mleka? Vsekakor ta pojav ni baš razveseljiv za delavskega konzumenta, ker se mezde niso zvišale.

»Tivar«! Plašče Hubertus v vseh barvah in velikostih kupite najugodneje pri tvrdki **TURAD,** Aleksandrova cesta 7.

Umrla je dne 8. decembra t. l. 51letna Ivana Dobrajc, žena želez. vlakovodje Martina Dobrajca. Zadela jo je srčna kap. Pokojnica je bila blagega značaja in dobra življenska družica. Pogreb se vrši v petek, dne 10. t. m. ob 3.45 uri pop. na Pobrežju. Težko prizadetim svojcem naše sožalje.

Predobjava — Silvestrovanje pri Unionu (prej Götz)

Strokovna komisija v Mariboru in »Podsavez delavskih pevskih in kulturnih društev« bosta priredila pri »Unionu« **silvestov večer** z bogatim sporedom. Sodelovala bodo vsa mariborska delavska kulturna društva. Igrala bo godba I. glasbenega društva žel. del. in uslužbencev pod taktirko g. Schönherrja. Šaljivi nastopi! Najlepši zaključek starega leta bo pri Unionu. Vstopnina bo: v predprodaji Din 8, pri blagajni Din 12.

Narodno gledališče: Sobota, dne 11. decembra ob 20. uri »Sodnik Salamejski«, red D. — Nedelja, dne 12. decembra ob 15. uri »Pri treh mladenkah« (prva operetna predstava v nedeljo popoldan. Ob 20. uri »Pesem s ceste«. Znižane cene.

Celje

Še enkrat regulacija Voglajne. Kakor kaznjencem, ki si ne morejo pomagati, se godi tudi nam, ki smo zaposleni pri zasilnih občinskih delih pri regulaciji Voglajne. Poleg slabe plače se nas vse povprek psuje z raznimi žaljivimi priimki. Na gumijastih škornjih je že toliko krp in lukenj, da je skoro bolje, če stojimo brez njih v vodi. Kaditi je dovoljeno samo mojstrom, preddelavcem in priganjačem. Gorje onemu, ki se količkaj pritoži proti neznosnim razmeram. Takoj se mu sporoči, da lahko ostane doma, da zanj ni dela itd. Ako tudi sedanji opomin ne bo zalegel, se bomo pač sami branili proti krivici, [illegible]

Delovni čas v brivnicah je ponekod še vedno podoben harmoniki. Zakon dopušča seve tudi za brivnice le 10-urnik med tednom s popolnim nedeljskim počitkom. Kdor dela v nedeljo, mora imeti med tednom prost dan. Vse drugo je treba plačati s 50% poviškom. »Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.« In tako je moral neki brivski mojster iz Žalca šteti preko tisoč dinarjev za nadure, ker ga je pomočnik tožil za plačilo 50% poviška za nadurno delo.

Le tako naprej! Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« je preteklo nedeljo uprizorilo igro »Izgubljeni in zopet najdeni soprog«, ki je nad vse pričakovanje lepo uspela. Dasi so bili igralci večinoma novinci, kakor tudi režiser, so bile vloge prav dobro podane. Razume se, da bi poklicni igralci (nekatere vloge) še bolje rešili, toda diletantov ne gre primerjati s poklicnimi igralci. Predvsem gre zahvala s. Jeramu, ki je svoj načrt v tako kratkem času tako lepo izvedel. Kakor izvemo, igralska družina pripravlja (skoraj neopaženo) za Božič novo igro. Dolžnost delavstva bo, da se jim bo tudi takrat oddolžilo s čim večjo udeležbo. Kakor rečeno, tokrat smo bili zadovoljni in iznenadeni, da se skriva med našim delavstvom toliko talenta, vsled česar smelo kličemo: Le tako naprej!

KINO DOM, CELJE

11.—12. decembra **»ZADNJI VLAK IZ MADRIDA«.** — 13.—15. decembra **»IGRA NA DVORU«.** — 16.—19. decembra **»ČAR BOHEME JAN KIEPURA«, Martha Eggerth.**

Pobrežje pri Mariboru

Dramatični odsek »Vzajemnosti« vprizori v soboto, dne 11. decembra t. l. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 12. decembra ob 4. uri popoldne komedijo »Skedenj« v 4 dejanjih. Za smeh in zabavo preskrbljeno. Delavci, posetite delavsko prireditev.

Tezno pri Mariboru

Veliko zborovanje kovinarjev na Teznu

Na poziv Saveza metalskih radnika Jugoslavije so se prejšnji petek zbrali delavci in delavke iz Splošne stavbene družbe d .d. na Teznu v prostorih gostilne Felič. Dvorana in stranski prostori so bili docela napolnjeni z zborovalci. Razpravljalo se je o dosedanjem delovanju obratnih zaupnikov, o delovanju Saveza metalskih radnika, o bodočih volitvah obratnih zaupnikov ter o osnutku bodoče kolektivne pogodbe. Poročali so sodrugi **Pauman, Šovljanski** in **Stanko.** V stvarno debato so posegali sodrugi **Koražija, Kranjc** in drugi. Z veliko večino je bila sprejeta lista bodočih obratnih zaupnikov, ki so jo predlagali dosedanji funkcijonarji. Delavstvo je vzelo z malimi spremembami na znanje osnutek kolektivne pogodbe, ki bo predložen vodstvu podjetja, čim bo čas za to primeren. To kovinarsko zborovanje je dokaz, da je SMRJ na Teznu na pohodu. To pomeni velik korak naprej, tem bolj, ker je bila kovinska industrija še pred nekaj leti domena nasprotniških strokovnih organizacij. Živel SMRJ!

Dramska predstava. Diletantski odsek »Vzajemnosti« priredi v soboto, dne 11. decembra s pričetkom ob pol 8. uri zv. in v nedeljo, dne 12. t. m. ob ½3. uri pop. v dvorani pri Feliču socialno dramo od Kranjca v 3. dej. »Katakombe«. Prijatelje delavskega izobraževalnega dela vabimo k obilni udeležbi. Odbor.

Ruše

Smrt vzorne matere. Dne 10. decembra je po kratki in mučni bolezni preminula v Rušah vzorna mati Katarina Janko. Pokojnica zapušča sedem odraslih sinov, od katerih eden je znani operni pevec v Ljubljani. Pred kratkim šele so v domačem krogu slavili njeno 70letnico in nihče ni mislil, da bo tako kmalu sklenila svoje dela in skrbi polno življenje, ki ga je vsega posvetila svoji družini. Težko prizadetim domačim, zlasti pa tistim sinovom, ki se kot zavedni sodrugi udejstvujejo v delavskem gibanju, naše iskreno sožalje! Pogreb pokojnice bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. uri pop. na ruškem pokopališču.

Mežica

Kdaj bo delavstvo dobilo, kar se je pri zadnji obravnavi sklenilo? Malo kdaj se ogasi kdo iz našega kraja, pa še kadar se, se prenagli. Približno koncem oktobra je bila obravnava pri našem podjetju z našimi zaupniki glede stanarine, plačanega dopusta, premestitev iz nižjih v višje kategorije itd. Doseglo se je v glavnem le povišanje stanarine za rudarje, ki ne stanujejo v rudniških hišah in pa priboljšek za nekatere kategorije delavcev, ki bi naj bili po mezdnem sporazumu prevedeni v višjo mezdno stopnjo in dobili Din 53 na dan. Toda ti še vedno niso dobili poviška, pač pa so bili ob istem času štirje kaznovani, vsak po Din 50 in to radi nečistega koša pri črpalki, torej radi malenkosti, ki ni povzročila nobene škode. Za zadevo se bodo gotovo zanimali tudi zaupniki, ki naj zlasti povprašajo pri podjetju, kako je z uveljavljenjem mezdnega sporazuma oz. sklepov zadnje obravnave med zastopniki delavstva in podjetja.

Jesenice

Janko Urbanc umrl. Dne 28. nov. t. l. dop. je umrl v bolnici tukajšnje Bratovske skladnice na pljučnici s. Janko Urbanc, star šele 32 let. Pok. Urbanc je prišel pred kakimi 8. leti v tovarno KID, kjer je bil v zadnjem času ključavničar v martinarni. S svojim marljivim delom je vzbujal pri vsakomur spoštovanje. Ni imel drugega razvedrila po delu kakor motorno kolo, s katerim je napravil vsako leto s svojo ženo daljši izlet — letos je prevozil n. pr. Južno Nemčijo, del Švice in Gornjo Italijo. Poročen je bil komaj nekaj let. Bil je zvest član SMRJ in naročnik »Delavske Politike«. Kako je bil pokojnik priljubljen je pokazal njegov pogreb. Njegovim preostalim, zlasti njegovi soprogi Mici, poslovodkinji Spl. gosp. in konzumne zadruge v odd. na Koroški Beli, izrekamo najiskrenejše sožalje.

Knjige Cankarjeve družbe so že prišle na Jesenice. Štiri lepe knjige dobite za Din 20. Oglasite se lahko zanje pri vseh poverjenikih ss. Ažmanu Karlu, Šetincu Martinu, Noču Antonu ali pa pri upravi »Delavske Politike« v Del. domu na Savi. Pohitite, da ne boste prepozni!

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo ob 3. uri pop.) velefilm »Čarobni zvoki« z Martho Eggerth v glavni vlogi. Med dodatki tudi barvana šala »Amorjeve puščice« in Paramountov zvočni tednik. — Sledi »Mayerling«.

Senovo pri Rajhenburgu

Tragična smrt rudarskega zaupnika. Silno je odjeknila v rudarski javnosti skrajno žalostna vest o tragični smrti našega delavskega zaupnika s. Furlana Ivana, ki je, kakor znano, postal pri pretepu neudeležena žrtev noža. Ob tej priliki sta se pokazali rudarska vzajemnost in zavednost v pravi luči. Pri pogrebu je sodelovala delavska godba, bilo je zastopano tudi vodstvo TPD, načelnik II. skupine je ob odprtem grobu spregovoril v srce segajoče poslovilne besede in izrazil sožalje otročičem in ženi, ki so na tako tragičen način izgubili očeta hranitelja. Težko prizadeti družini izrekamo ponovno naše iskreno sožalje!

Ne delamo reklame za češko blago ker vsakdo ve, da je češko blago najboljše in brez konkurence. Reklama pa je potrebna zato, da cenj. občinstvo ve, kje smo; zato vsi v **Češki magazin Maribor** Ulica 10. oktobra (pri glavni policiji) kjer dobite veliko izbiro za ženske in moške **plašče, obleke, kostume in hubertuse po tovarniških cenah,** Vsakdo se lahko brezobvezno prepriča! **Tudi krojaške potrebščine** po najnižjih cenah!

Studenci pri Mariboru

Seja občinskega odbora v Studencih

Neprestano naraščanje potreb v okolici. — Nova tehtnica. — Električna javna ura. — Veliki zaostanki na občinskih davčnih dokladah. — Ovire.

Po dveh mesecih se je pred dnevi zbral občinski odbor k redni seji. Župan je ugotovil, da gradbena delavnost v jeseni ni prav nič ponehala, saj je občina izdala v 2 mesecih 6 gradbenih dovoljenj. Večinoma so hiše že pod streho. Na zahtevo finančne oblasti je občina uredila pri »Beli zastavi« javno tehtnico, ki bo mesarjem in prevoznikom kmalu na razpolago. Nad hišico se bo namestila tudi električna ura, ki bo kazala točen čas občanom zahodnega območja. Zaradi neprestanega naraščanja števila prebivalcev nastajajo vedno nove potrebe; pritožbe hišnih lastnikov ob novih ulicah so večinoma neopravičene, ker mora glasom stavbenega dovoljenja do polovice urediti novo cesto lastnik novega poslopja sam, na drugi strani pa drugi posestnik, ki zida na nasprotni strani. Občina vzame cesto v oskrbo šele takrat, ko jo lastniki parcel uredijo za uporabo. — Zaradi rednega oskrbovanja cestnega omrežja bo občina prisiljena, da razširi gramozno jamo, prav tako bo treba dokupiti sosednjo pokopališko parcelo za event. poznejše povečanje. Pred mrtvašnico občinskega pokopališča se bo napravila streha, ki bo ob slabem vremenu dobrodošla pogrebcem. — Poročilo blagajnika g. Pušnika je izzvenelo v ugotovitev, da redno poslovanje trpi vsled davčnih zaostankov, ki znašajo že 130.000 Din! »Davkoplačevalci«, ki so s protesti na finančno ministrstvo zahtevali naj občina vstavi v proračun davčne zaostanke, so napravili hudo pogreško, kajti ravno s tem postajajo proračuni nereelni, zaostanki se večajo, ne pa manjšajo. — Prošnje za podaljšanje električnega omrežja so se morale odložiti, ker ni sredstev, prav tako prošnje za namestitev delavcev. Deputacija občinske uprave je pri kr. banski upravi obrazložila težaven položaj ter zaprosila z obširno vlogo za prispevek iz banovinskega bednostnega fonda, za katerega prispevajo občani iz tukajšnje občine velike zneske, ni pa občina bila deležna nobene podpore. — Pravilnik za pavšalno plačilo električnega omrežja banska uprava še vedno ni rešila, zato se napravi nova nujna prošnja, da se pritožbe čimprej rešijo. Ker je prilike za delo mnogo, sredstev pa primanjkuje, je občina prisiljena napraviti spet »Pomožno akcijo«, da številni prosilci pridejo vsaj do dela, podpore pa se delazmožnim itak ne dajejo. Dobra srca studenških prebivalcev bodo prav gotovo tudi letos z razumevanjem sprejela ta sklep, ki je žal z ozirom na razmere nujen. — Prevedba uslužbencev po novem statutu se je izvršila po navodilih banske uprave. Uradne ure se bodo v toliko spremenile, da se vrši poslovanje odslej vsak popoldan od 15. do 19. ure za stranke, izven teh ur se stranke ne sprejemajo. Ta sprememba odgovarja željam prebivalstva, ki je ob dopoldnevih večinoma zaposleno. — Odobrili sta se dve stari gostilniški koncesiji, ki sta menjali najemnike: Robinšak Marija pri gost. Špurej in Kopitar Stanka pri »Beli zastavi«. — V domovinsko zvezo se sprejmeta Pirjevec Maks in Gerbec Rihard proti plačilu predpisane takse. — Končno je bilo sklenjeno, da se zaradi prometnih ovir podere nad 200 let stara velikanska lipa pri »Beli zastavi« ob vhodu v Pekersko cesto. S tem bo sicer padla značilnost zapadnega dela Studencev, vendar se časi spreminjajo in bo lipo na javni dražbi doletela nezaslužena usoda: kdor bo nudil pri podiranju garancijo za okoliške hiše in kdor bo nudil največ, ji bo smel zadati smrtni udarec. Že sedaj je za lipovino veliko zanimanje in interesenti kar tekmujejo v ponudbah. — Z zadovoljstvom se je vzelo na znanje, da bo občinski odbor Rdečega križa za božič obdaril revne šolske otroke obeh šol z obleko in obutvijo v znesku 10.000 Din, k čemer prispeva lep delež tudi občina. Po 3 in pol urni seji je zaključil župan zadnje zasedanje občinskega odbora v tem letu.

»Vzajemnost« v Studencih ponovi dne 12. decembra t. l. dramo J. Moškrica »Rdeče rože«. Začetek ob 4. uri popoldne. Pridite vsi. — Družnost!

Silvestrov večer priredi I. del. kolesarsko osrednje društvo za dravsko banovino, podružnica Studenci v gostilni Mraz. Na sporedu raznovrstne zabave. Zaključek starega leta. Vstop prost.

Ribnica na Pohorju

Tudi v kamnolomu ing. Dedeka zastoj dela. V sosednjem Št. Lovrencu na Poh. je zagrebška tvrdka Ehrlich iz neznanega vzroka ustavila delo in vrgla na cesto 58 kamnosekov. V pondeljek pa je odpovedal tudi ing. Dedek v svojem kamnolomu v Hudem kotu vsem svojim 25 kamnosekom službo na 14 dni. Dela pa bi bilo dovolj. Kaj je vzrok ustavitvam dela v kamnolomih? Mogoče bi kdo rad dokazal, da so taka podjetja sezonska in si s tem uveljavil pravico 10-urnega delavnika. A ne bo šlo. Doslej je bilo treba delati v zimi in v letu ob vsakem vremenu. Takšno podjetje pač ni sezonsko. Ker je bilo treba delati 9 ur, bo pač g. ing. Dedek plačal vsako deveto uro še s 50% poviškom. Delavci bodo že našli svojo pravico pred sodiščem, če ne drugače. Tudi bolezenske šihte bo treba še plačati predno bomo šli domov. Svarimo delavce, da nobeden ničesar ne podpiše, posebno ne zadnji dan.

Kamnoseki iz Hudega kota.

Dobra familija!

Mrs. Margaret Sanger, ameriška zagovornica kontrole porodov poroča o družini Jukes, ki šteje skupno 1200 glav. Med temi je bilo 130 miloščinarjev in beračev, 50 prostitutk, 60 tatov, 130 goljufov in 7 morilcev.

...dokler ji ni stric obrisal solz s svojim robcem — opranim z Radionom!

Tudi Vi, ki niste več novinka v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razloček je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič čudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurički skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri pri hodnjem pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

Schicht RADION pere sam!

Schichtov **RADION** pere sam

Delavski pravni svetovalec

Vojaška obveznost. Hranilna vloga (Senovo)

Vprašanje: Moj brat je jugoslovanski državljan, a prebiva stalno v Nemčiji in čeprav je star 35 let, še ni odslužil predpisane vojaške službe v naši državi. Sedaj bi prišel rad v našo državo na dopust. Ali bo moral odslužiti vojaščino in ali bo kaznovan?

II. Moja žena je podedovala, ko je bila še nedoletna, nekaj premoženja in je bilo to premoženje od sodišča zanjo naloženo pri neki hranilnici. Ko pa je postala doletna, pri dotični hranilnici ni dobila izplačanega denarja, ker je pod zaščito. Kako bi prišel do denarja?

Odgovor: Vaš brat se mora takoj javiti najbližjemu konzulatu naše države in urediti tam svojo vojašo obveznost. Ko bo ta zadeva pri konzulatu urejena, se bo smel vrniti zaradi svojih privatnih poslov vsako tretje leto za 3 mesece v našo državo, če misli ostati trajno v Nemčiji. Če pa se misli preseliti v Jugoslavijo, mu spričo njegove starosti ne bo treba služiti kadrskega roka in bo vpisan le kot obveznik v operativno vojsko. Na vsak način pa naj se ne vrača prej, dokler ne uredi svoje vojaške obveznosti pri najbližjem našem zastopništvu v Nemčiji, ker bi ga sicer smatrali za vojaškega begunca.

II. Glede zaščitenih hranilnih vlog ni mogoče za enkrat pri sodišču ničesar opraviti, pač pa mora vsak denarni zavod, ki je pod zaščito, predložiti pristojnemu ministrstvu natančen načrt o bodočem izplačevanju vlog, ki ga nato ministrstvo odobri in ki je za dotični denarni zavod obvezen. Obrnite se na hranilnico samo po tozadevne informacije.

Uporaba uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov ob prenosu kmečke imovine (Hrastnik)

Vprašanje: Leta 1928 sta mož in žena, ki sta bila solastnika kmečkega posestva, izročila to posestvo svojemu sinu. Sin je leta 1933 umrl in je žena izročila posestvo spet moževim staršem. Ali starši uživajo pri takšnem dejanskem stanju ugodnosti po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov glede dolgov, ki so vknjiženi na posestvu?

Odgovor: Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov se nanaša na vse dolgove, ki so nastali pred dnem 20. aprila 1932, in sicer tistih kmetov, ki so bili v času zadolžitve in na dan, ko dobi ta uredba moč, kmetje in ki izpolnjujejo pogoje te uredbe. Če so dolgovi na posestvu nastali v tistem času, ko so bili starši prvič lastniki, veljajo glede teh dolgov določila uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Če pa je dolgove na posestvu napravil šele sin, veljajo določila uredbe samo pod pogojem, če se je izvršil prenos posestva od sina na starše po dedovanju.

Proda se po najnižji ceni več godbenih dobro ohranjenih instrumentov za godbo na pihala. Pojasnila daje: Jager Leopold, steklar, Hrastnik

Karol Florjančič
Celje, Cankarjeva 2 - Telefon 74
Zaloga elektromotorjev, dinam, števcev, žarnic, izoliranih cevi, likalnikov, kuhinjskih aparatov, izolatorjev, žic, armatur, svetilk, lestencev, nočnih svetilk, ventilatorjev, zvoncev, telefonov, vsakovrstnega elektromateriala, radioaparatov in radiomateriala

Vabilo

na redni letni občni zbor Počitniškega doma r. z. z o. z. v Ljubljani, ki se bo vršil v četrtek, dne 30. decembra 1937 ob 16. uri v poslovnih prostorih zadruge v Ljubljani, Tyrševa cesta 15-I., s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. poročilo načelstva;
3. poročilo nadzorstva;
4. čitanje revizijskega poročila zveze;
5. odobritev računskega zaključka in sklepanje o razrešnici;
6. volitev načelstva in nadzorstva;
7. slučajnosti.

Za slučaj nesklepčnosti se vrši istotam z istim dnevnim redom drug občni zbor eno uro pozneje, ki je v vsakem primeru sklepčen.

Načelstvo.

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13
priporoča: ročne torbice, aktovke, denarnice nahrbtnike itd. kot zelo praktična
Božična darila

Moško perilo
velika izbira
Tekstilana Büdefeldt

Po zelo ugodni ceni se proda
skoraj nov gramofon
s ploščami. Vprašati v trgovini Delavski dom, Maribor, Frankopanova 1

Posteljno perje kg po Din 8 — 10
kemično čiščeno, čehano Din 20·—, 25·—, 30·— prvovrstno z roko čehano Din 43·— puh barvast in bel. **Peteninо** lastnega izdelka po meri za odrasle in otroke v veliki izbiri, najceneje pri tvrdki
„LUNA" samo Glavni trg štev. 24

Priznano velika **konkurenčna** zaloga **ur, zlatnine** itd. Zahtevajte cenik!

ZA ZIMO en par dobrih **„Karo" čevljev**

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.